

**POTRAVINÁŘSKÁ
KOMORA
ČESKÉ REPUBLIKY**

Udržitelnost v potravinářském řetězci a evropské strategie „Green Deal“ a „From Farm to Fork“

**Webinář Systémy řízení bezpečnosti
potravin v reflexi na evropskou
strategii „Green Deal“ a „From Farm to Fork“**

Dr. Ing. Leona Petrová

19.10.2021

GREEN DEAL

- **GREEN DEAL**, Zelená dohoda pro Evropu určuje priority Evropské komise ; **klimatická neutralita do roku 2050**
- Balíček opatření byl představen 11. prosince 2019. Jejich smyslem je přechod na udržitelnější, ekologičtější hospodářství.
- Pro dosažení cílů Dohody v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 bude potřeba přibližně 260 miliard eur dodatečných ročních investic, tedy přibližně 1,5 % hrubého domácího produktu (odhad).
- Zelená dohoda pro Evropu je integrální součástí strategie komise zaměřené na splnění **Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030** a jejích cílů udržitelného rozvoje, a také dalších priorit oznámených v politických směrech předsedkyně Ursuly von der Leyen. Komise v rámci Zelené dohody přeorientuje evropský proces makroekonomické koordinace a začlení do něj cíle udržitelného rozvoje OSN.
- **Udržitelnost a blahobyt občanů se tak stanou ústředním prvkem hospodářské politiky a cíle udržitelného rozvoje centrálním prvkem tvorby politik EU a jejich aktivit.**

GREEN DEAL- Pohled SPOTŘEBITELŮ

- **Závazky v oblasti klimatických změn ovlivňují nejen velké podniky, energetiku a dopravu, ale v širším kontextu i veškeré domácnosti a chování spotřebitelů**
- **Domácnosti (údaje z roku 2018) byly původem až 19% všech emisí skleníkových plynů v EU (fosilní paliva k vytápění, osobní automobily, konečné produkty používané v domácnostech)**
- **Pokud chceme snížit ekologickou stopu= nutné změnit návyků a chování spotřebitelů (od oblasti bydlení a jídla, až po mobilitu a volný čas)**

GREEN DEAL- SPOTŘEBITELÉ- INICIATIVY

- **Informovanost**
- Přístup spotřebitelů k informacím o ekologických vlastnostech výrobků, včetně jejich životnosti, opravitelnosti nebo „modernizovatelnosti“
- Problematika spolehlivosti a srovnatelnosti těchto informací
- Současný **lineární model** „vezmi- vyrob- použij- vyhod“ ale neposkytuje výrobcům dostatečné pobídky k tomu, aby jejich výrobky lépe splňovaly nové požadavky na udržitelnou spotřebu
- Mnohé výrobky se příliš rychle rozbijí, nelze je snadno opětovně použít, upravit nebo recyklovat a řada z nich je určena pouze k jednorázovému použití.
- **SEKTOR OPRAVÁRENSKÝCH SLUŽEB**- přístup v EU, náhradní díly

Přehled konkrétních iniciativ GREEN DEAL

- **14.7.2021 Balíček 18 opatření k realizaci Zelené dohody**
- **Příklady (výběr z 22 aktivit):**
- **17.5.2021 Udržitelná modrá ekonomika- Dosažení klimatické neutrality na moři a změna systému produkce a spotřeby mořských plodů**
- **12.5.2021 Akční plán pro nulové znečištění ovzduší, vody a půdy- Změnit způsoby výroby a spotřeby a nasměrovat investice k nulovému znečištění**
- **25.3.2021 Akční plán pro podporu ekologické produkce- Stimulovat poptávku po ekologických potravinách a zajistit důvěru spotřebitelů**
- **9.12.2020 Evropský klimatický pakt- Podnítit změnu v našem způsobu výroby a spotřeby**
- **20.5. 2020 Strategie od zemědělce ke spotřebiteli- možnost si zvolit udržitelné potraviny, spotřební návyky, omezení plýtvání**

GREEN DEAL, FROM FARM TO FORK

- Strategie EU navržená EK, představena 20. května 2020.
- Ústředním prvkem Zelené dohody pro Evropu (dosažení klimatické neutrality do roku 2050).
- Komplexně řeší problémy udržitelných potravinových systémů. • Dle EK představuje příležitost pro zlepšení životního stylu, zdraví a životního prostředí.
- Cílem dle EK je odměnit ty, kteří již přešli na udržitelné postupy a umožnit tento přechod i ostatním.
- EK zároveň představila související strategii EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030.
- Obě strategie se vzájemně posilují a propojují přírodu, zemědělce, podniky a spotřebitele, s cílem přispět ke konkurenceschopné a udržitelné budoucnosti.
- Cíle obsažené ve strategiích vztaženy k roku 2030

V Bruselu dne 11.12.2019

V

Bruselu dne 11.12.2019

- **European
Commission** | (2019) 640 final

- **SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A
VÝBORU REGIONŮ**

- V Bruselu dne 11.12 2019

- **ZELENÁ DOHODA PRO EVROPU**

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ,
RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A
VÝBORU REGIONŮ**

Zelená dohoda pro Evropu

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

V Bruselu dne 20.5.2020

Strategie od „Zemědělce ke spotřebiteli“ pro spravedlivé, zdravé a ekologické systémy.

St

Cíle

- **Klimatická stopa**
 - - snížit ekologickou a klimatickou stopu potravinového systému
- **Globální přechod**
 - - k udržitelnému potravinovému systému (From Farm to Fork= od farmy po vidličku)
- **Nové příležitosti**
 - - využití nových příležitostí
- **Odolnost**
 - - vytvořit odolný a spolehlivý potravinový systém

Ambiciózní cíle do roku 2030

- **Omezit používání pesticidů a s ním související rizika o 50 % a snížit o 50 % používání nebezpečných pesticidů**
- **Snížit únik živin alespoň o 50 % a snížit používání hnojiv o nejméně 20 %**
- **Snížit prodej antimikrobiálních látek používaných pro hospodářská zvířata a akvakulturu v celé EU o 50 %**
- **Využívat nejméně 25 % zemědělské půdy v EU k ekologickému zemědělství a významně rozšířit ekologickou akvakulturu**

Další cíle

- **Podpora nízkouhlíkového zemědělství**
- **Zavedení harmonizovaného a povinného označování nutričních údajů na přední straně balení**
- **Snížit objem potravinového odpadu**
- **Posílení boje proti potravinovým podvodům**
- **Rozvoj výzkumu a inovací**
- **Udržitelný rozvoj akvakultury**
- **Zajistit důraz na udržitelnost ve všech dvoustranných obchodních dohodách EU**

Další cíle

- **Lepší životní podmínky zvířat**
- **Zajištění potravinového zabezpečení**
- **Podpora udržitelných postupů a zpracování potravin**
- **Podpora udržitelné spotřeby potravin + přechod ke zdravé a udržitelné stravě**
- **Zkrácení dodavatelských řetězců**
- **Snížení odlesňování**
- **Boj proti nezákonnému, nenahlášenému a neregulovatelnému rybolovu**

Cíle jsou aspirační, nezávazné a platné pro celou EU

- Jakékoli právně závazné cíle budou stanoveny v legislativě, předchází posouzení dopadů, např. směrnice o udržitelném používání pesticidů.
- Navazují seznamy desítek legislativních a nelegislativních aktivit EK.
- Komise předloží členským státům doporučení týkající se devíti konkrétních cílů SZP a kvantifikovaných cílů Green Deal předtím, než členské státy formálně předloží návrhy strategických plánů.
- Do poloviny roku 2023 – přezkum Strategie ze strany EK, zda jsou přijatá opatření dostatečná k naplnění cílů, nebo zda je nutné přijmout další opatření.

Konkrétní zastřešující opatření

- **Návrh legislativního rámce pro udržitelné potravinové systémy (2023).**
- **Pohotovostní plán pro zajištění dodávek potravin a potravinového zabezpečení (2021).**
- **Základ pro zajištění soudržnosti politik na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni; začlenit udržitelnost do politik souvisejících s potravinami.**

Opatření k zajištění udržitelné produkce potravin

- Revize směrnice o udržitelném používání pesticidů a zlepšení integrované ochrany proti škůdcům (2022)
- Usnadnění uvádění pesticidů obsahujících biologické účinné látky na trh (2021)
- Přijetí opatření ke snížení prodeje antimikrobiálních látek pro hospodářská zvířata (2023)
- Akční plán pro integrované hospodaření s živinami, což povede ke snížení znečištění z hnojiv (2021)
- Akční plán pro ekologické zemědělství na období 2021 – 2026 ke stimulaci nabídky a poptávky po ekologických produktech (2020)
- Přezkum právních předpisů v oblasti dobrých životních podmínek zvířat, včetně přepravy zvířat a porážek zvířat (2023)
- Revizi nařízení o doplňkových látkách, aby se snížil dopad chovu hospodářských zvířat na životní prostředí (2021)
- Nová iniciativa EU týkající se nízkouhlíkového zemědělství (2021)

Opatření k zajištění podpory udržitelných postupů pro zpracování potravin, velkoobchod, maloobchod, pohostinství a stravovací služby

- Zahájení iniciativy na podporu změny složení zpracovaných potravin, včetně stanovení maximálního obsahu pro určité živiny (2021-2023)
- Revize právních předpisů týkajících se materiálů určených pro styk s potravinami (2022)
- Revizi obchodních norem pro zemědělské produkty, produkty rybolovu a akvakultury, aby se zajistilo přijetí a dodávky udržitelných produktů (2021-2022)
- Vypracování kodexu chování EU pro odpovědné podnikatelské a marketingové postupy (2021)
- Posílení koordinace při prosazování pravidel jednotného trhu a boji proti podvodům v potravinářství (2021-2022)

Opatření vedoucí k podpoře udržitelné spotřeby potravin a k usnadnění přechodu ke zdravé a udržitelné stravě

- Stanovení minimálních povinných kritérií pro veřejné zakázky na udržitelné potraviny (2021)
- Přezkum právního rámce projektu EU pro školy, aby se tento projekt zaměřil na zdravé a udržitelné potraviny (2023)
- Návrh na zavedení harmonizovaného povinného označování nutričních údajů na přední straně balení potravin (2022)
- Přezkum programu EU na podporu zemědělských produktů (2020)
- Návrh vyžadovat označení původu u některých produktů (2022)
- Návrh rámce pro označování udržitelných potravin, aby se spotřebitelům umožnilo vybírat si udržitelné potraviny (2021)

Opatření, která omezí ztráty a plýtvání potravinami

- **Závazek dosáhnout cíle udržitelného rozvoje OSN snížit do roku 2030 na polovinu potravinový odpad na maloobchodní a spotřebitelské úrovni a snížit ztráty potravin v potravinářském a dodavatelském řetězci.**
- **Revize pravidel EU týkajících se vyznačování data (data spotřeby a data minimální trvanlivosti) (2022)**
- **Návrh právně závazných cílů pro omezení plýtvání potravinami v celé EU (2023)**

Podpora globální transformace

- Mezinárodní spolupráce na podporu rozvojových zemí při jejich přechodu k udržitelným potravinovým systémům.
- Začlenění ambiciózní kapitoly o udržitelnosti, včetně otázky potravin, do všech dvoustranných obchodních dohod EU.
- Dovážené potraviny musí splňovat příslušné právní předpisy a normy EU (pesticidy, antibiotika).
- Prosazování globálního přechodu na udržitelné potravinové systémy v mezinárodních normalizačních orgánech, na příslušných mnohostranných fórech a mezinárodních akcích (např. summit OSN o potravinových systémech v roce 2021).
- Podpora vhodných systémů označování - zajistit, aby se potraviny dovážené do EU postupně vyráběly udržitelným způsobem.

POZICE ČR

- ČR bere strategii na vědomí, velmi ambiciózní cíle
- Konkrétní stanovené cíle bude nutné podrobit dopadovým studiím na úrovni EU i ČS, široké mezirezortní a veřejné diskuzi a analyzovat specifické dopady na ČR.
- Reflektovat současný stav v dané zemi – výchozí podmínky každé jednotlivé země jsou jiné a je nezbytné zachovat férovost napříč všemi státy EU a apelovat na změnu v těch ČS, kde jsou ukazatele nejvíce v kontrastu s cíli strategie (např. spotřeba pesticidů na hektar).
- Neměly by být zvýšeny administrativní nároky na zemědělce, případně i výkaznictví ČS.
- Nutnost zachovat konkurenceschopnosti zemědělského, rybářského a potravinářského sektoru.
- Ke splnění vytyčených cílů bude nezbytné zajistit adekvátní financování Společné zemědělské a Společné rybářské politiky.

STAV VYJEDNÁVÁNÍ

- Dne 19.10.2020 byla schválena pozice Rady ke strategii F2F.
- Během diskuse k závěrům ČR prosazovala zohlednění klíčových otázek, zejména:
 - **Důraz na konkurenceschopnost zemědělců**
 - **Provedení analýzy dopadů ze strany EK**
 - **Zohlednění výchozích pozic ČS a jejich specifik**
- V konečné podobě materiálu byly zohledněny všechny zmíněné klíčové priority ČR.
- Stanovisko EP – Parlament zpracovává zprávu z vlastní iniciativy

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl? BRAINSTORMING

- **Příspěvky:**
- **Kdy se trvale udržitelná produkce potravin stane realitou i u nás?**

**ČESKÁ SPOLEČNOST PRO JAKOST:
Konference From farm to fork**

- Tomáš Prouza, 10. 11. 2020
- **PRIORITNÍ TÉMATA PRO POTRAVINÁŘSKÝ PRŮMYSL V KONTEXTU GREEN DEAL, PREZENTACE PRO WEBINÁŘ EVROPSKÁ ZELENÁ DOHODA, „AMBICE VS REALITA“, PRAHA 27. 4.2021; Miroslav Koberna, PK ČR**
- <http://www.akcr.cz/txt/webinar-agrarni-komory-cr-s-nazvem-zelena-dohoda-ambice-versus-realita>

ČSJ Konference from Farm to Fork

GREEN DEAL

(Zelená dohoda pro Evropu) je plán, jak zajistit udržitelnost hospodářství EU.

Evropské země se v rámci Green Dealu zavazují, že:

- do roku 2050 nebudou produkovat žádné čisté emise skleníkových plynů,
- bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů,
- nebude opomenut žádný jednotlivec ani region.

Součástí plánu je také strategie **FARM to FORK**

= dlouhodobé zásobování potravinami na úrovni celé Evropy, jejímž cílem je:

- zkracování délky přeprav surovin i produktů,
- nastavení opatření v oblasti skladování nebo balení potravin,
- minimalizace plýtvání,
- lepší informovanost spotřebitelů (o původu potravin, výživové hodnotě, vlivu na životní prostředí).

From Farm to Fork

- **CÍLEM STRATEGIE „OD ZEMĚDĚLCE KE SPOTŘEBITELI“ JE VYTVOŘIT ROVNOVÁHU MEZI:**
 - *přírodou*
 - *potravinovými systémy*
 - *a biologickou rozmanitostí*
- **A TO V ZÁJMU OCHRANY ZDRAVÍ A DOBRÝCH ŽIVOTNÍCH PODMÍNEK NAŠICH OBČANŮ**
- **PŘI SOUČASNÉM ZVÝŠENÍ KONKURENCESCHPONOSTI A ODOLNOSI EU A JEJÍ ČLENŮ.**

AKTIVITY ŘETĚZCŮ

KVALITA POTRAVIN JE PRO ŘETĚZCE PRIORITOU

- Prodej **čerstvých potravin** a potravin v bio kvalitě.
- Prodej **certifikovaných výrobků** (dodržování ochrany životního prostředí a sociálních standardů při pěstování a výrobě).
- **Snižování pesticidů** v ovoci a zelenině.
- **Snižování obsahu přidaného cukru a soli** v potravinách.
- **Upouštění od umělých barviv** – upřednostňování barvicí potravin

Být udržitelný

- „**Být udržitelný**“
není jen marketingový slogan!
- Trvale udržitelná produkce
je komplexní problém,
který má pro přežití populace zásadní význam.

Udělalí jsme si z toho nástroj PR anebo strašáka ekonomického rozvoje

- **Mizí ornice, přirozený základ pro pěstování plodin je nahrazován pesticidy a umělým hnojením.**
- **Klesá nutriční a vitamínová hodnota potravin.**
- **Klesá soběstačnost.**
- **Čeští producenti nejsou schopni uspokojit poptávku, proto řadu potravin nesmyslně vozíme přes půl světa.**
- **Dotace do zemědělství průběžně narůstají.**

Závěry:

- pandemie COVID-19 nás upozornila na **zásadní úlohu dodavatelských řetězců v rámci jednotného trhu a význam spolehlivých a odolných potravinových systémů**
- pro občany EU musí být neustále zajišťován přístup k dostatečným a rozmanitým dodávkám **vysoce kvalitních, výživných, bezpečných a udržitelně vyprodukovaných potravin za rozumné ceny**
- musíme řádně zohlednit **omezené možnosti naší planety**
- opatření plánovaná ve strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ musí vést **k většímu ocenění významu potravin a ke zlepšení zdraví**
- strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ rovněž zdůrazňuje výzkum a inovace jako prostředek k dosažení udržitelných potravinových systémů. To zahrnuje **ekologické a digitální inovace a biotechnologii**

Závěry:

- Pandemie COVID-19 ukázala, jak obrovskou roli hraje při její řešení důvěra lidí
- Úspěch From Farm to Fork v České republice je proto založený na dvou věcech:
 - 1) Schopnosti dělat správné věci
 - 2) Získat důvěru těch, kterých se to týká
- Komerční i odborný svět už s tím začal

PRIORITNÍ TÉMATA PRO POTRAVINÁŘSKÝ PRŮMYSL V KONTEXTU GREEN DEAL

- PREZENTACE PRO WEBINÁŘ EVROPSKÁ ZELENÁ DOHODA,
„AMBICE VS REALITA“, PRAHA 27. 4.2021; Miroslav Koberna, PK ČR

Konkrétní cíle

- **snížit** do roku 2030 používání chemických pesticidů a omezit související rizika **o 50 %**.
- **snížit** do roku 2030 používání nebezpečnějších pesticidů **o 50 %**.
- **snížit ztrátu živin minimálně o 50 %**, aniž by docházelo ke snižování úrodnosti půdy.
- **snížit do roku 2030 používání hnojiv alespoň o 20 %**.
- **snížit prodej antimikrobiálních látek pro hospodářská zvířata a akvakulturu o 50 %**.
- zajistit tak, aby **bylo do roku 2030 ekologicky obhospodařováno 25 % celkové zemědělské půdy**.

Nástroj a cíle osvěty a informační kampaně

- Vytvoření prostředí propagujícího zdravou výživu, které spotřebitele motivuje k volbě zdravých, udržitelných potravin
- označení potravin umožní spotřebitelům zvolit **zdravé, udržitelné stravovací návyky**
- Zintenzivnění boje **proti plýtvání potravinami**
- Rámec pro **označování udržitelných potravin**

Již realizovaná opatření:

- Regulace potravin s vysokým obsahem palmového oleje.
- Aktivní a dobrovolné omezení používání plastů.
- Podpora recyklace.
- **Reformulace potravin.**

Na lokální úrovni ovlivňují obchodní řetězce chování a stravovací návyky spotřebitelů (omezení plýtvání potravinami, zájem o bioprodukty nebo o produkty lokálních dodavatelů).

Reformulace potravin

- **Aktuální informace z výroční konference Platformy pro reformulace při České technologické platformě pro potraviny ze dne 15. září 2021**
- **Food Drink, Dirk Jacobs**
- **Strategie EU From Farm to Fork**

Dirk Jacobs témata z prezentace

- **Změny složení výrobků, výživové látky, cukr, sůl, tuk**
- **Ekologická tvrzení, uhlíková stopa**
- **Značení/ výživové profily**

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Můžeme očekávat plošný tlak na zelená opatření zejména cestou legislativních opatření plošně v agrárním sektoru
- Tam budou znamenat zvýšené náklady, které nemusí být jednoduché promítnout do cen pokud vůbec, protože další zelená opatření mimo agrární sektor vyvolají zvýšený tlak na cenu potravin
- Současně dojde k omezení prostředků na investice z evropských programů a otázka nepochybně k omezení možností národního rozpočtu po COVID 19
- Pokud dojde k naplnění dalších strategií dojde k omezení dostupnosti a razantnímu nárůstu cen zemědělské produkce
 1. Můžeme očekávat plošný tlak na zelená opatření zejména cestou legislativních opatření plošně v agrárním sektoru
 2. Tam budou znamenat zvýšené náklady, které nemusí být

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- České zemědělství může mít problém s přizpůsobením se, což může implikovat dopady do zpracovatelského průmyslu
- Nedořešené vztahy s maloobchodním sektorem mohou způsobovat problémy v odbytu
- Současně může dojít k tlaku na plošný růst cen v oblasti energií, dopravy, vodného a stočného, nájmu, mzdových nákladů a daní
- Možné posilování pozic extrémistů a aktivistů s dopady na omezování „nezdravých“ potravin, včetně marketingu a reklamy

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Dojde-li k razantnímu růstu nákladů a spolu s tím i cen, bude tento růst doprovázen také razantním růstem přerozdělování
- Hledání zdrojů na sociální kompenzace půjde cestou růstu asi v první řadě nepřímých daní takže čekat růst spotřebních daní, růst DPH na „nezdravé“ potraviny, na „neekologická“ paliva, energie, dopravu, bydlení, výrobu a toto nemusí mít v ruce národní vlády
- S ohledem na současné zkušenosti je otázkou bude-li budoucí vláda schopna ohlídat, aby sociální kompenzace ve starých zemích nezaplatili občané z nových zemí cestou transferu zisků v nich vytvořených přes banky, pojišťovny, obchodní řetězce, dividendy a fiktivní náklady

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Zdanění uhlíku může s ohledem na kouzlo metodiky a statistiky vytvořit obrovský tlak na český agrární a průmyslový sektor
- Omezování dovozu může vytvořit značnou nerovnováhu v dostupnosti a cenách surovin a současně vyvolat protiopatření ve vývozu – ruské embargo by nám mělo být velkým mementem
- Může to znamenat přesun značné části agrární a průmyslové výroby mimo území EU nebo minimálně mezi jednotlivými zeměmi EU – pokud k tomu dojde, jsou na to české zemědělství a potravinářský průmysl připraveni?

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Růst cen energií, pravděpodobně jejich celoevropský nedostatek vedoucí k výpadkům
- Neschopnost vlád přijmout rozhodnutí ohledně Temelína a Dukovan se nám může hodně nevyplatit – máme sítě v ČR pod kontrolou?
- Opět jsme u tlaku na cenu a marže u potravin, protože ceny energií dopadnou hlavně na běžného občana a náklady zpracovatelů porostou – budou obchodníci ochotni snížit svoje marže?
- Půjdou zvýšené náklady opět na vrub potravinářů a zemědělců?
- Na okraj – v materiálu není jediná zmínka o jádru jako čisté energii

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Protože jsme realisté a vycházíme z toho, že to EU alespoň zkusí implementovat, bude nutné včas a správně reagovat
- Nové nastavení operačních programů pro inovace s cílem:
 - Zavedení komplexního řízení podniků s cílem snížení nákladů
 - Digitalizace výroby
 - Zavedení oběhového hospodářství
 - Maximalizace úspory vstupů, zejména pracovních míst
- Nastavení podmínek pro veřejné zakázky může významně ovlivňovat regionální výrobce
- Nutný dostatečný vliv komor a platforem na přípravu průmyslových i sociálních rozvojových programů.

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Tato opatření se mohou významně dotýkat průmyslu v oblasti tlaku na snižování spotřeby energií u budov
- Může to implikovat zvyšování nákladů na dopravu a snahu ji omezovat a to hlavně silniční na které jsme do velké míry závislí
- Pro nás a v případě omezování převozu kompetitivních výrobků, hlavně potravin po EU
- Na druhé straně – pokud se nezlepší dostupnost základních zemědělských surovin v tuzemsku
- V českých podmínkách je využití alternativních přeprav pro každodenní praxi prakticky vyloučené

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Strategie Farm to Fork je samostatné téma a je nutné se mu také věnovat
- Určující bude výsledná situace v zemědělství, kterého se strategie dotýká nejvíce, uvádí se, že z 80%
- Lze předpokládat, že objem a struktura spotřeby v ČR se zásadním způsobem v příští dekádě nezmění – to je určující pro potravinářský průmysl
- Zásadní pro přežití a rozvoj potravinářského průmyslu bude podíl tuzemské spotřeby resp. vývozu a podíl dovozu
- A také schopnost efektivního boje s „nutrifieristy a aktivisty“ a jimi šířenými „informacemi“

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Navýšení podílu produkčního ekologického zemědělství a výroby biopotravin v reálných cenových úrovních může být příležitostí, zejména bude-li stimulována poptávka (a to pokud možno ne daňovými a dotačními opatřeními, ale edukací spotřebitele a propagací)
- Cílem je zajistit aby chom pro českého spotřebitele vyráběli české produkty v nejvyšší kvalitě a ovšem za odpovídající cenu a tento segment případně doplňovali dovozem levných ale bezpečných komoditních produktů ze třetích zemí v rámci EU obchodních smluv
- Jinak budeme vystaveni riziku, že budeme výrobcem tohoto levného sortimentu pro staré země my, což se patrně neobejde bez porušování EU předpisů, za které budeme místo nich sankcionováni a následně z nich budeme dovážet prémiový segment

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Budeme-li obnovovat přírodu není jiná cesta než zpátky na stromy, asi si vyměníme pozici s domorodci v rozvojových zemích – oni ze stromů slezou, vykácí pralesy, postaví vesnice a města a dálnice a my to všechno zrušíme a vrátíme se do lesů. I to je kouzlo evoluce
- Lze opět předpokládat dopady do dostupnosti a cen evropské zemědělské produkce – dovozová by naopak mohla být dostupnější – pokud dovoz nezakážeme a nebo nebudeme za své chování embargováni
- Na okraj – v materiálu není jediná zmínka o sladkovodní akvakultuře, která na rozdíl od té mořské může být udržitelná

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Bude mít zásadní dopady v oblasti omezování dostupnosti chemických látek bez ohledu na to, zda existují alternativy
- Přehodnocování všech používaných látek (přídavných, pomocných apod.) bude mít za následek změny postupů a technologií, spojený s růstem nákladů, a to vše pod permanentním tlakem aktivistů
- Stejně platí pro obalové materiály, jejich dostupnost a náklady na sběr a recyklaci
- Pozor na definici „velkých průmyslových komplexů“ a jejich omezování
- Na okraj – v materiálu není jediná zmínka o zajišťování zdrojů vody

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Seznamy udržitelných projektů může být problém, kdo bude stanovovat parametry, kdo je bude předkládat, kdo vybírat, kdo financovat a kdo hodnotit?
- „Zelené“ dluhopisy mohou zásadně ovlivnit dostupnost investičních zdrojů a podvázat ekonomický rozvoj. Otázka je zda v celém světě, celé EU a nebo třeba jenom v některých zemích?
- Může dojít k významnému omezování podnikatelských aktivit nad rámce běžné regulace v zájmu zelené budoucnosti a to i cestou rozpočtových a úvěrových politik.
- Na okraj – máme úvěrování českého průmyslu v ruce?

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- **Nastíněna cesta k manipulaci se spotřebitelem a ovlivňování jeho volby cestou zdaňování „nezdravých“ potravin, snižováním DPH na „zdravé“ a bio potraviny, možná i omezováním dostupnosti „nezdravých“ potravin a zákazem nebo omezením jejich prodeje, marketingu a reklamy – týká se jistě masa, mléka, alkoholických, sycených nebo slazených nápojů, čokolády a sladkostí, bílého pečiva a všech „vysoce“ zpracovaných produktů**
- **Totéž se bude týkat i neekologických paliv a všeho dalšího**
- **Vysílání „správných“ cenových signálů může být těžko řešitelný problém i pro fungování Společného trhu**

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Už dnes je potravinářský výzkum podceněn a hlavně podhodnocen nejen v tuzemsku ale i v EU
- V ČR chybí kvalitní výzkumné kapacity, které by byly adekvátním partnerem pro staré členské země – WUR Wageningen, UNIBO Bologna, INRA Paris, NOFIMA Oslo, BOKU Vídeň a dalším
- Jak zajistíme přiměřený podíl na evropských fondech pro vědy a výzkum, když nové členské země čerpaly z rámcových programů cca 3% prostředků?

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- **Bude-li naplňováno, existuje silné riziko cílené výchovy zelených aktivistů již od mateřských škol**
- **I naše školství a hlavně média si pletou ekologické chování a ekoterorismus, co se stane až se stanou obsahem školních osnov?**
- **Chybí nám dostatečně silná a hlavně efektivní spolupráce v rámci potravinové vertikály na ovlivňování mladé generace**

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Zatím se EU daří blokovat rozvoj GMO a dalších metod šlechtění a produkci na nich postavenou a tím omezovat dostupnost potravin pro rozvojové země – otázka je jak dlouho to vydrží
- Stejným způsobem tam působí uměle vytvářená poptávka po bioprodukci zejména bavlny, která devastuje v rozvojových zemích půdu a zásoby vody
- A konečně nereálné závazky na obnovitelné zdroje vytvářející poptávku po biopalivech se stejnými důsledky pro rozvojové země
- Čím nižší intenzita zemědělství, tím vyšší tlak na životní prostředí, ale i na migraci a nestabilitu regionů

Jak tato strategie může ovlivnit potravinářský průmysl?

- Co na závěr?
- Materiálem se prolínají mezi jiným emise skleníkových plynů, což je vlastně to proč to celé děláme, abychom zachránili planetu před jí samou. Zkusme si v materiálu zmiňované emise sečíst.

– Energetický sektor	75%
– Průmysl	20%
– Doprava	25%
– Zemědělství	10%
– <u>Těžba a zpracování surovin</u>	<u>50%</u>
• Celkem	180%
- A kde je ten zbytek? Není celkový součet emisí třeba 200%? A není to tak i u ostatních položek?

Další informace

- **Příspěvky z konferencí a z tisku**
- **Perspektivy Kvality 3/2021- Viktor Vodička- Zelená dohoda pro Evropu: Hlavní příležitosti a přínosy z ní vyplývající z pohledu nové Agendy pro spotřebitele**
- **Food Drink Europe, Dirk Jacobs**
- **Stanislava Janáčková- Proč je najednou vše drahé**
- **Ladislav Kryžánek- Čína a Indie, hlavní brzdy boje proti změně klimatu**
- **Jiří Sládek- Energii z jádra? V EU hoří prudký spor**

Zdroje informací

- **Konference From Farm to Fork, Česká společnost pro jakost, Svaz obchodu a cestovního ruchu, Rada kvality, 10.11.2020**
- **Česká asociace oběhového hospodářství, cyklus seminářů červen 2021**
- **Webinář Agrární komory ČR : Zelená dohoda - ambice versus realita, duben 2021**
- **Aktuální informace z výroční konference Platformy pro reformulace při České technologické platformě pro potraviny ze dne 15. září 2021**

DĚKUJI ZA POZORNOST

Dr. Ing. Leona Petrová
petrova.leona@seznam.cz